

Celje - skladišče
D-Per
III 19/1984
1119841188,5
COBISS

MERX VESTNIK

Številka 5 — Leto IV — Avgust 1984

Glasi delavcev sozd Merx

Sozd Merx združuje: Aviotehnika Celje, Blagovni center Celje, Dravinski dom Slovenske Konjice, Gostinsko podjetje Celje, Hoteli-gostinstvo Celje, Kmetijska zadruga Celje, Kmetijska zadruga Laško, Kmetijska zadruga Slovenske Konjice, Kmetijski kombinat Sentjur, Košenjak Dravograd, Minsko predelovalna industrija Celje, Moda Celje, Potrošnik Celje, Reklama Celje, Savinja Močirje, Teko Celje, Tkanina Celje, Turist Nazarje, Zdravilišče Dobrna in delovna skupnost skupnih služb sozda. — Naklada: 7200 izvodov: Izhaja enkrat mesečno. — Ureja uredniški odbor s kolektivno odgovornostjo: Zdenka Zimšek, Karmen Magyar, Zdenka Detiček, Danica Dosedla, Boris Kmet, Fanika Ilijaš, Minka Bajda, Bojan Dežan, Zlatka Šostarič, Jelka Samec, Savo Osirožnik in Zdenka Mažgon. Tehnični urednik: Marjan Ivanuš, Delo — tozd Delavska enotnost. Naslov uredništva: Sozd Merx, Ul. 29. novembra 16, 63000 Celje — telefon (063) 21-352. Rokopisov in slik ne vračamo. Po sklepu republiškega komiteja za informiranje je glasi sozda Merx Celje oproščeno plačevanja davka, sklep št. 421-1172. Tisk: Tiskarna Ljudska pravica, Ljubljana.

Gospodarjenje v prvem polletju

Več kot 18 milijard celotnega prihodka

Članice interne banke sozda Merx so po prvih ocenah v prvem polletju letošnjega leta ustvarile 18 milijard 327 milijonov dinarjev celotnega prihodka, 57 odstotkov več kot v enakem obdobju lani in 52 odstotkov načrtovanega celotnega prihodka v tem poslovnem letu.

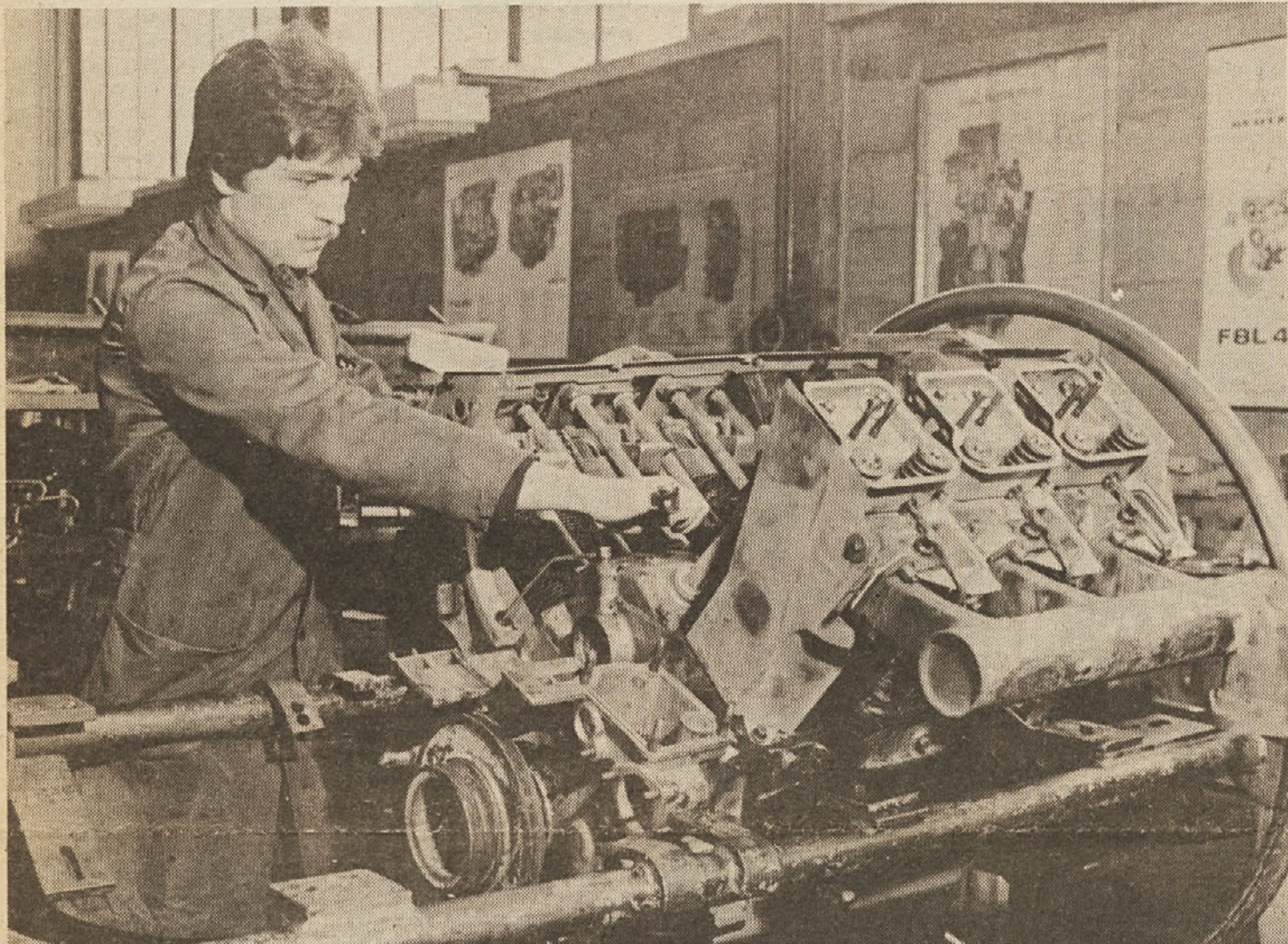
Najvišjo rast celotnega prihodka beležijo v blagovnem prometu (61 odstotkov), sledi kmetijsko-živilska predelovalna industrija (47 odstotkov) in gostinstvo ter turizem (40 odstotkov).

Ocenjujejo, da znaša dohodek v prvem polletju 2 milijardi 187 milijonov dinarjev, 45 odstotkov več kot ob lanskem polletju, v primerjavi z letno načrtovano vrednostjo pa 47 odstotkov. V blagovnem prometu so povečali dohodek za 64,2 odstotka, v kmetijsko-živilski predelovalni industriji 21,3 odstotka, v gostinstvu in turizmu za 14,5 odstotka.

Čisti dohodek ocenjujejo na milijardo 144 milijonov dinarjev, 31 odstotkov več kot v lanskem enakem obdobju. V sozdu pa smo razporedili več čistega dohodka, kot smo ga dosegli. Razlika 116 milijonov dinarjev je izguba.

Kolektiv Avto Celje je postal novi član našega sozda. V tej številki ga predstavljamo v sliki in besedi.

Na fotografiji je Branko Vrečar, ki dela v programu diesel motorjev in je tudi uspešen na tekmovanjih.

Na Dobravi
v Slovenskih Konjicah

Osem hektarov obnovljenih sadovnjakov

V tozdu Lastna proizvodnja kmetijske zadruge v Slovenskih Konjicah letos obnavljajo nadaljnjih osem hektarov jablanovih nasadov. Na Dobravi so izredno ugodne klimatske razmere, dostopna zemljišča in primerne cene. Možnosti za izvoz kakovostnega sadja jih silijo k čimvečji pridelavi. Leta 1981 so izvozili skoraj tisoč ton, lani pa samo na konvertibilno tržišče 430 ton sadja. Za obnovo sadovnjakov bodo porabili 6 milijonov 400 tisoč dinarjev.

Z novo tehnologijo gostega sadja želijo dopolniti nasade s sodobnimi sortami, za katere je na zahodu veliko povpraševanje. V letih 1982 in 1983 so v Slovenskih Konjicah že obnovili okoli 20 hektarov sadovnjakov, z novo naložbo pa bi pridobili letno še 28 vagonov sadja.

Silos za koruzo: da ali ne?

Je že tako: ko smo po nekajmesečnih preučevanjih v KK Šentjur in sozdu Merx ugotovili, da iz različnih razlogov letos ne moremo izpeljati naložbe v silose za koruzo, smo naenkrat postali popularni. Medtem ko v pripravi naložbe nismo bili deležni publicitete, nas zdaj že hvalijo za »stabilizacijsko« potezo. Ali je res stabilizacijska?

Dilema iz naslova bi se pravzaprav morala glasiti: dolgoročna stabilna živinoreja — da ali ne. Pa pogledimo nekaj dejstev. V sozdu Merx je kmetijska proizvodnja sicer v manjšini, vendar kljub temu ne gre zanemarjati ustvarjenih dobrin. Za letos načrtujemo 11,7 milijona litrov mleka, 5340 ton goveda (živa teža), 285 ton telet, 28,1 milijona konzumnih jajc, 1000 ton brojlerjev, (prireja je nekajkrat večja, vendar v Perutnini Ptuj), 207 ton prašičev ter 12 ton kuncev (ta program je še na začetku).

Vse analize razvojnih možnosti in potreb domačega ter tujega trga govorijo o nujnosti oziroma možnosti povečevanja živinoreje. Če bodo gospodarske možnosti kolikor toliko ugodne, lahko štiri članice sozda leta 1990 dajo okoli 20 milijonov litrov mleka, 900 ton goveda, 450 ton telet, 1200 ton perutnine (če bi organizirali vso pridelavo v lastni režiji, bi znašala najmanj 4.000 ton), 1300 ton prašičev, 30 milijonov jajc in okoli 500 ton kuncev. Mogoče se zde te številke komu

utopične, vendar so strokovno gledano povsem stvarne. Potrebna je le ustrežna družbena podpora ter nekoliko več smelosti in znanja pri razvoju.

Vsa ta živinorejska proizvodnja bo slonela v največji možni meri na doma pridelani krmili. To velja predvsem za prirejo mleka, govejega mesa, deloma (plemenških) prašičev, za ostalo proizvodnjo moramo že zdaj in bomo tudi v bodoče kupovali del krme na domačem trgu (koruza ipd.), deloma pa uvažali (soja, ribja moka).

Za popestritev naj navedem, da porabijo članice sozda Merx že zdaj skupno prek 20 tisoč ton krmil, pri čemer pa ni zajeta izredno velika prireja perutninskega mesa, kjer iz praktičnih razlogov prepuščamo le-to drugim organizacijam.

Za povečanje živinoreje do leta 1990 bi potrebovali letno najmanj 40 tisoč ton različnih krmil. K temu moramo prišteti še potrebe kmetijske zadruge Močirje in ERE iz Titovega Velenja, ki se zanima za sovlaganje v silose in kasneje v mešalnico (med 10 in 15 tisoč tonami letno).

Marsikdo se bo vprašal, kje zdaj kupujemo krmila za obstoječo prirejo. Res je, ta ni zaostala. Krmila pa si zagotavljamo tako, da sami kupimo koruzo, jo sami kjerkoli skladiščimo, uvažamo sestavine oziroma zagotavljamo devize, mešalnicam plačujemo le usluge mešanja. Ob neu-

rejenem trgu imamo precej težav, mešalnice pa že zahtevajo razširitev zmogljivosti oziroma skladišče. Ne bi smeli zanemariti niti prevoznih stroškov, saj vozimo krmila iz Zagreba, Ptuja, Ljubljane, Ljutomera itd.

Dejstvo je, da imamo v regiji mešalnico v Žalcu, ki jo nameravamo razširiti. Ko smo v sozdu Merx začeli razmišljati o zidavi silosov in kasneje mešalnice, je v nekaterih krogih dobilo to naše prizadevanje predznak lokalističnega zapiranja. Žal nihče ni pomislil, da naša razmišljanja temeljijo na zelo konkretnih ekonomskih in strokovnih osnovah.

Znano je, da je živinoreja v regiji zelo raznolika, od prireje mleka, govejega mesa, svinj do brojlerjev, jajc, rib, kuncev in še kaj. Taka proizvodnja zahteva specifične tehnološke rešitve, strokovno poglobljanje pri posamezni vrsti krmila. Lep dokaz za takšen prijem je Ptuj, kjer sta dve specializirani mešalnici, ki vsaka zase dosegata zelo visoko strokovno raven, skupaj pa odgovorno pokrivata vse potrebe tamkajšnjega območja in še širše. Podobno predlagamo tudi mi, to je postavitev specializiranih mešalnic, ki bi ob načrtovani zmogljivosti lahko dosegale optimalne količine, ob tem višjo strokovno raven ter večjo prilagodljivost. Ne gre za dve sozdovski mešalnici, ampak za mešalnico v Žalcu, ki bi se, na primer,

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zakaj ni kave?

Minila so leta ugodja, ko je bilo vsega dovolj. Tudi kave. Nismo se spraševali, kje bomo dobili zelene dolarje, hoteli smo kavo in to sorazmerno kakovostno. Bila so odobnja, ko so avstrijski in italijanski kupci močno povpraševali po naši kavi in to ne samo zaradi nizkih cen, temveč tudi zaradi dobre kakovosti.

Ko smo se soočili z dejstvom, da lahko v tujini kupujemo le toliko surovin, reprodukcijskega materiala, opreme in izdelkov, kolikor nam dopušča plačilna bilanca s tujino, smo se zavedli preteklih napak in začeli trezno razmišljati, kako uskladiti naše želje po ugodnem življenju z dejanskimi možnostmi ustvarjanja deviznih sredstev za uvoz navedenih proizvodov ter vrnitev dolgov v tujini. Polagoma smo spoznali, da le s povečanjem izvoza blaga in neblagovnih storitev lahko zagotovimo med ostalim tudi uvoz surove kave.

Večina organizacij združenega dela, kjer prажijo in embalirajo kavo, ne izvaža toliko, da bi si zagotovila denar za uvoz surove kave. Zadnja leta vrednost dolarja na našem tržišču izredno hitro raste in se težko ga je dobiti. Doplačila pa mnogokrat presegajo 150 odstotkov tečajne vrednosti dolarja.

Nenehne zamrznitve cen so vplivale na ponudbo pražene kave. Politika cen je onemogočala vgrajevanje doplačil za vrednost dolarja v kalkulacijo proizvodne oziroma prodajne cene kave.

Januarja so odobrili sedanjo maloprodajno ceno pražene kave v zrnu — 1.638,40 dinarja za kilogram. Od januarja pa do zdaj se je tečajna vrednost dolarja dvignila za 24,8 odstotka, cena surove kave na svetovnem trgu pa za 10 odstotkov. Maloprodajna cena kave je ostala nespremenjena. Ze zaradi omenjenih dveh kalkulacijskih prvin sedanja maloprodajna cena kave ne more vzdržati. V proizvodnji je sedaj pri kilogramu od 280 do 480 dinarjev izgube.

Pravkar pripravljajo spremembo maloprodajne cene pražene kave. Ta naj bi se dvignila za 28,3 odstotka, kar pomeni, da bo nova maloprodajna cena kave približno 2.100 dinarjev za kilogram.

Pričakujemo, da bomo z novo maloprodajno ceno pražene kave in spremenjenim režimom družbenega nadzora cen zagotovili v bodoče stalnejšo ponudbo le-te.

Pravkar potuje iz Brazila 130 ton surove kave, približno toliko jo bomo v kratkem naročili, pa tudi drugi proizvajalci povečujejo ponudbo. Upamo, da bo končno ponudba večja od povpraševanja.

F. Petauer

Odločneje

O stabilizacijskih dosežkih in položaju delavcev

Iz zapisnikov sej osnovnih organizacij sindikata ugotovljamo, da so te aktivne, nekatere bolj, druge manj, vendar še premalo dosledne pri osveščanju delavcev. Zato tudi nimajo pravega vpliva na reševanje vseh tistih vprašanj, ki zadevajo življenje in delo delavcev.

Razmere, v katerih živimo, zahtevajo mobilizacijo vsega članstva, soočenje z vsakim, ki bi ga taka odprtost in enotnost motila, in nenehno iskanje rešitev za doseganje večjih in ugodnejših rezultatov gospodarjenja. To pomeni, da je sindikat tista pomembna gonilna sila, ki lahko in tudi mora prispevati svoj delež k spreminjanju razmer v delovni organizaciji oziroma tozdu.

Na konstitutivni seji koordinacijskega odbora sindikata sestavljene organizacije združenega dela Merx smo ocenjevali delo in uspešnost v preteklem mandatnem obdobju. Bili smo enotnega mišljenja, da je sindikat našel svoje mesto in soustvarjal politiko, vendar je treba upoštevati pripombo KPO, da bo moralo predsedstvo koordinacijskega odbora sindikata s svojimi pobudami in kreativnim delom utrditi svoje poslanstvo.

Iz razprav delegatov in predstavnikov občinskih sindikatov lahko povzamemo, da si sindikalni delavci niso dovolj vztrajno prizadevali za nagrajevanje po vloženem delu, uveljavljali kadrovske politike, se zavzemali za informiranost delavcev v delovnih organizacijah in tozdihih prek internih glasil.

Predlagali so več sklepov. Z ozirom na zaostrene gospodarske razmere naj bi se predsedstvo KOS sestajalo pogostejše in v programe dela osnovnih organizacij vključilo več nalog, predvsem spremljanje izpolnjevanja stabilizacijskih programov v organizacijah združenega dela, skrb za kadrovske in štipendijske politike, nagrajevanje po vloženem delu, skrb za ugotavljanje socialnega položaja delavcev, zagotavljanje možnosti za izobraževanje ob delu in politično usposabljanje. Posebna naloga sindikata je utrjevanje in nemoteno delovanje delegatskega sistema in samouprave v vseh okoljih. Sindikalnim skupinam je treba naložiti večjo odgovornost, saj bo le prek njih moč mobilizirati vse članstvo na eni strani, na drugi pa hitreje seznaniti delavce z vsemi težavami, ki tarejo delovnega človeka. Tudi področju SLO in družbene samozaščite velja nameniti več pozornosti.

Predsedstvo KOS naj bi se sestalo ob koncu avgusta in takrat bi sprejeli naloge za prihodnje tri mesece.

E. Sagadin

Preurejena Vesna

V delovni organizaciji Moda v Celju so sklenili, da v poletnih mesecih preuredijo in posodobijo svojo prodajalno Vesna v strogem mestnem središču. Precej dotrajana kar kliče po obnovi, ki bo veljala približno 9 milijonov 710 tisoč dinarjev. V prodajalni bodo funkcionalneje razporedili blago, izboljšali ponudbo blagovnih vrst in sodobnemu poslovanju v prid priredili trgovinsko opremo, uredili pa tudi priročno skladišče. Opuščeni bodo dosedanja dva vhoda in napravili novega na jugozahodnem delu stavbe.

Silos za koruzo: da ali ne?

(Nadaljevanje s 1. strani)

specializirala za krmila za govedo in prašiče, ter mešalnico v Szentjurju, ki bi se usposobila za krmila za perutnino in kunce.

Prihodnost »industrijske« živinorejske proizvodnje je ne glede na lokacijo mešalnice ali skladišče odvisna od nemotene dobave surovin. Le del teh (koruze) lahko pričakujemo iz domačih melioriranih polj (do 4 tisoč ton). Sozd Merx je že vložil veliko sredstev v drugih republikah in pokrajinah, da bi si zagotovil koruzo (13 tisoč ton). S to prakso bo potrebno nadaljevati, s čemer bomo morali dati tem samoupravnim sporazumom o sovlaganju novo vsebino: večje jamstvo za nemotene dobave.

Torej res ne gre le za dilemo ali silosi da ali ne. Prepričani smo,

da sloni zasnova dolgoročnega razvoja živinoreje na zdravih, ekonomskih in strokovnih temeljih in da ne gre za prestižno vprašanje med obema sozdoma ali organizacijami združenega dela. Res je, da smo se na naložbo pripravljali ravno v času, ko so se drastično zaostrili pogoji kreditiranja, obresti so zrastle do tolikšne mere, da je vprašljiva vsaka naložba v kmetijstvo, formalni postopki so se tako zavlekli, da že letos ni bilo mogoče računati na polne silose (8 tisoč ton). Zato smo se odločili, da izvedbo te naložbe prestavimo za eno leto. Čas bo pokazal, ali smo ravnali prav ali pa bi bilo bolje nadaljevati začeto delo.

S. Lesnika

Preskrba v prvem polletju

Ponudba se je uredila

Preskrba z živili in drugimi izdelki za široko porabo se je v prvem polletju bolj ali manj uredila. K temu so v veliki meri pripomogle cene in tudi dolgoročni poslovni odnosi oziroma združevanje dela in sredstev s pomembnejšimi proizvodnimi organizacijami živilske stroke v SR Hrvaški in SAP Vojvodini.

Kljub temu pa je ponudba nekaterih izdelkov še vedno nezadovoljiva. Med živili primanjkuje kave, čokolade, boljših vrst margarine, občasno moke tipa 500 in 850, vendar samo za prodajo na drobno. Med industrijskimi proizvodi manjkajo barvni televizorji, radijski sprejemniki, nekateri predmeti bele tehnike, od gradbenega materiala cement, saloni izdelki in strešna opeka, pri krmilih pa je čutili pomanjkanje koruze za živalsko

omejujemo uvoz kakavovca, zato tudi v kratkem ni pričakovati večjega izboljšanja.

V ponudbi barvnih televizorjev pričakujemo postopno izboljšanje tako zaradi ureditve cenovnih odnosov kot lastne proizvodnje barvnih ekranov. Enako velja za radijske sprejemnike in druge akustične izdelke in tudi belo tehniko, takoj ko bodo uveljavili nove maloprodajne cene.

S cementom naj bi v prihodnje

preden so se organizacije združenega dela blagovnega prometa odločile za tak ukrep, so seznanile vse pristojne republiške organe. Če bo ta ukrep veljal tudi za druge izdelke, ki so dohodkovno sporni, bo motena redna preskrba tudi teh.

Slabšanje gospodarskega položaja ozdov blagovnega prometa

Analiza rezultatov gospodarjenja v prvem polletju letošnjega leta kaže, da se gospodarski položaj organizacij združenega dela blagovnega prometa še nadalje slabša, še zlasti hitro v ozdih živilske dejavnosti.

Uveljavljanje sprejete politike cen in določil zveznega in republiškega odloka o načinu oblikovanja prodajnih cen v prometu na drobno oziroma na debelo za proizvode iz pristojnosti zveze in republike ter porazen vpliv obrestnih mer na dohodek organizacij združenega dela, bosta prav gotovo še slabšala gospodarski položaj. Oslabila bosta sposobnosti blagovnega prometa, da bi nemoteno opravljal svoje naloge in zagotavljal redno preskrbo.

V Službi družbenega knjigovodstva Slovenije, centrala Ljubljana, so izdelali analizo ekonomskega položaja in reprodukcijskih sposobnosti trgovine za leto 1983. Razčlenitev potrjuje omenjene ugotovitve in opozarja pristojne družbene dejavnike na nevrzdržno stanje, ki se iz leta v leto slabša, kar posebej velja za živilsko stroko.

S to analizo so seznanjeni vsi pristojni organi, še posebej republiški komite za tržišče in splošne gospodarske zadeve ter izvršni svet, vendar do danes niso sprejeli nobenih ukrepov, ki bi zavrla ta neugodni trend gospodarskega gibanja in omogočili, da bi se delovne organizacije s

področja blagovnega prometa postopoma usposobile za izboljšanje preskrbe.

Kako kriti negativne razlike

Na koncu naše ocene lahko ugotovimo, da lani kot v prvem polletju letos ni bilo večjih motenj v preskrbi z osnovnimi živili: moko, kruhom, sladkorjem, oljem, s tem pa ni rečeno, da so premagane osnovne težave pri zagotavljanju preskrbe.

Delovna organizacija Blagovni center je imela v lanskem in v letošnjem letu pri prodaji sladkorja nekritični strošek 4,4 dinarja za kilogram, kar v gospodarskem letu 1983/84 znaša skupno okoli 30 milijonov dinarjev izgube. Letos bo ta negativna razlika še večja.

V delovni organizaciji Mlinsko pridelovalna industrija so imeli v gospodarskem letu 1983/1984 pri nakupu pšenice in mletju več kot 80 milijonov dinarjev nepokritih stroškov. Tudi pri njih bo letos ta negativna razlika še precej večja, saj so prisiljeni na slovenskem trgu odkupiti vse pogodbene količine pšenice po 40 dinarjev za kilogram in to predvsem zato, ker smo sprejeli obveznost zamenjave koruze za pšenico.

V gospodarskem letu 1983/1984 je sis za pospeševanje pridelave hrane in preskrba prebivalstva občin celjskega območja za kritje negativnih razlik prispeval okoli 10 milijonov dinarjev, vendar je to le 9 odstotkov celotne vrednosti nepokritih stroškov samo pri omenjenih dveh proizvodih.

V kolikor ne bodo našli trajnejših rešitev za odpravo negativnih razlik, bodo v omenjenih dveh delovnih organizacijah prisiljeni ostreje zastaviti vprašanje o zagotavljanju sredstev za pokrivanje teh razlik, kajti v nasprotnem primeru lahko pričakujemo težave pri nemoteni preskrbi s tem pomembnim blagom.

F. Petauer

krmo in močnih krmil za široko porabo.

Za pomanjkanje naštetih proizvodov sta kriva predvsem nepravočasna zagotovitev deviznih sredstev za uvoz surovin in velik izvoz cementa, akustike in bele tehnike.

V trgovini na drobno ugotavljajo, da se je maja in junija bistveno zmanjšal fizični obseg blagovnega prometa. V trgovini z živili se spreminja struktura blaga, ki se počasi, vendar zagotovo premika v korist osnovnih prehranskih proizvodov. Po drugih trgovinah opažajo manjše povpraševanje po trajnejših dobrinah. Ta pojav je prav gotovo odraz manjše kupne moči prebivalstva in hitrega padanja življenjske ravni.

Kako v naslednjem trimesečju

Če upoštevamo sedanji položaj preskrbe z živili in drugimi izdelki za široko porabo, lahko v naslednjem trimesečju pričakujemo, da bo ta dobra. Ocenjujemo pa, da bo tudi v tem obdobju še primanjkovalo nekaterih živil in drugih izdelkov.

Med prehranbenimi proizvodi gre predvsem za kavo in čokolado. Kave zato ne bo, ker neusklajene maloprodajne cene onemogočajo pokrivanje hitro rastoče vrednosti dolarja, kot tudi rasti cene surove kave na svetovnem trgu. Trenutna negativna razlika znaša 280 dinarjev za kilogram pražene kave. Rešitev tega problema lahko pričakujemo v zadnjem trimesečju tega leta. Čokolade pa ni zato, ker zaradi pomanjkanja deviz bistveno

ne bilo več toliko težav. Uvozili ga bodo iz vzhodnih dežel, in če bodo uredili cenovne odnose, naj bi bilo na voljo tudi več domačega cementa, medtem ko pri saloni izdelkih in strešni opeki ne moremo biti preveč optimistični.

Koruze in močnih krmil naj bi bilo v tretjem trimesečju dovolj. Zaradi prostega oblikovanja proizvodne cene koruze in močnih krmil se bo ponudba za široko porabo bistveno izboljšala, vendar ob sorazmerno visoki maloprodajni ceni.

Ostalih predmetov, živil, tekstilne konfekcije, industrijsko-tehničnih izdelkov in večine gradbenega materiala po sedanjih ocenah v tretjem trimesečju ne bi smelo primanjkovati.

Težave z vodovodno in toplovodno napeljavo

Po določilih zveznega in republiškega odloka o načinu oblikovanja prodajnih cen v prometu na drobno oziroma na debelo za proizvode iz pristojnosti federacije in republike, so se trgovske delovne organizacije, združene v Splošnem združenju trgovine Slovenije, odločile, da od 1. avgusta tega leta dalje ustavijo nabavo različnega instalacijskega materiala, vodovodne in toplovodne napeljave, kotlov in peči za ogrevanje zraka in vode. To pa zato, ker delež za pokritje stroškov trgovanja na debelo in drobno (na debelo 1,6 odstotka, na drobno 3,5 odstotka) ne zadošča niti za plačilo obresti za vložena sredstva.

Usoda RTC Golte

Bliže končnemu razpletu

Usoda RTC Golte je še vedno dokaj meglena, čeprav se vsa zadeva vendarle bliža končnemu razpletu. Znani so pogoji, pod katerimi bi bila naša sestavljena organizacija pripravljena ponuditi roko temu turističnemu središču, ki se že od vsega začetka otepa s težavami. Na kratko rečeno, ti pogoji so, da je potrebno odpisati vse dosedanje dolge, ki niso majhni, ter zagotoviti določena sredstva v celjski regiji, ki bi delno pomagala pri tekočem poslovanju in omogočala nadaljnjo izgradnjo.

Teh pogojev niso v celoti izpolnili, čeprav moramo omeniti pripravljenost telesnokulturnih skupnosti občin Celje, Zalec, Titovo Velenje in Mozirje, da bi namenili okoli 12 milijonov dinarjev letno za sanacijo RTC Golte.

Zaradi nastalega položaja so v ustreznih organih celjske regije sprejeli sklep, da bodo to vprašanje rešili takole: opravili bodo finančno sanacijo z odpisom vseh obveznosti in akumuliranih izgub, kar je možno le s stečajem po postopku, kot ga predvideva zakon. Preuredili bodo sedanjo organiziranost RTC Golte tako, da se temeljna organizacija preoblikuje v enovito delovno organizacijo in prične postopek za vključitev v sozd Merx. Ustanovili naj bi družbeni svet, ki naj bi usklajeval delo vseh dejavnikov in tudi v bodoče sodeloval pri reševanju problematike RTC Golte.

Za nemoteno poslovanje pa tudi postopen razvoj tega centra predvidevajo, da bi v regiji združevali kvaliteta finančna sredstva. To bi bil denar TKS občin Celje, Zalec, Titovo Velenje in Mozirje, najmanj v vrednosti 0,05 odstotka prispevne stopnje, ki se izloča za TKS, delež delovnih organizacij, ki imajo na Golte depandanse, sredstva taks iz turističnih nočnih regije, razširitev prodaje zmogljivosti z letnimi kartami in postopno uvajanje ekonomskih cen kart za prevoze z žičnicami.

Trenutno teče v skladu z zakonom postopek sanacije, ki bo po vsej verjetnosti prešel v stečajni postopek. Hkrati pripravljajo ekonomski elaborat s celovitim prikazom možnosti delovanja RTC Golte po odpisu vseh dosedanjih obveznosti in ob denarni pomoči regije. Ta naj bi bil temelj za samoupravno preoblikovanje RTC Golte v enovito delovno organizacijo in za razpravo delovnih organizacijah sozda Merx za vključitev v sestavljeno organizacijo.

Menimo, da so Golte z več vidikov pomembne za razvoj Zgornje Savinjske doline in naj bi zato s pomočjo delovnih organizacij in drugih dejavnikov v regiji vendarle dokončno razrešili problematiko RTC Golte kot »večnega«, izgubarja na našem območju.

J. Toplak

Svobodna menjava med delovno skupnostjo in članicami sozda

Preveč poenostavljeno

Po svoji vsebini predstavlja svobodna menjava dela prerazporeditev novoustvarjene vrednosti, torej dohodka, med vse udeležence v združenem delu, ki so pri ustvarjanju te nove vrednosti s svojim delom prispevali svoj delež. S takšnimi odnosi želimo nadomestiti proračunske odnose, vendar nam tako v naši asociaciji kot tudi drugod še zdaleč ni v celoti uspelo. Zakaj?

Delovna skupnost skupnih služb pridobiva svoj celotni prihodek iz dohodka svojih članic na podlagi osnov in meril, s katerimi se storitve ovrednotijo in ravno te osnove in merila so vsako leto kamen spotike pri sprejemanju načrta svobodne menjave z delovno skupnostjo skupnih služb sozda. Delovno skupnost skupnih služb so ustanovile članice sozda z namenom, da zanje opravljajo določena strokovna, tehnična, administrativna in podobna dela, hkrati pa so v procesu reorganizacije članice imele oziroma ustanovile tudi svoje DSSS z različno močnimi službami, tako da je v mnogih primerih prišlo do podvajanja del, in te članice danes, ko iščemo notranje rezerve, bolj kot kdaj prej občutijo, da nekatere službe DSSS zanje ne opravljajo veliko dela, ker se bolj naslanjajo na službe DSSS v delovni organizaciji. To predstavlja drugo oviro pri planiranju in sprejemanju plana svobodne menjave.

Pri dogovarjanju o »ceni« oziroma povračilu stroškov upoštevamo tele prvine: materialne stroške, amortizacijo, davke, prispevke in obveznosti, ki se pokrivajo iz dohodka, osebne dohodka in sredstva sklada skupne porabe. Da bi bila cena storitve, ki je predmet svobodne menjave dela, čim bližje stvarni, je potrebno postaviti stroške na objektivne normative. Le-to za predmet dela, storitve in delovna

sredstva ni velik problem, veliko težje pa je postaviti normative za uporabo dela, kajti za naloge DSSS je značilno, da zanje nimamo natančno določenih časovnih izračunov. Zato se uporabljajo izkustveno določeni časovni normativi. Za pomembnejše naloge pa bi bilo potrebno ugotoviti dejansko porabljen čas.

Ko z upoštevanjem vseh teh elementov dobimo načrtano »ceno« DSSS, lahko letni plan dela, ki so ga članice verificirale, tudi ovrednotimo. Seveda mora biti program zastavljen tako, da je pri posameznih zaokroženih delokrogih razvidno, koliko dela se za posamezno članico opravlja. Le tako bomo v končni fazi prišli do realnih števil oziroma »obremenitev« članic po dejansko opravljenem delu in ne po ekonomski moči članic oziroma po doseženem celotnem prihodu oziroma dohodku. V tej ceni seveda ni upoštevan prispevek delavcev DSSS k uspehu posameznih članic. Na podlagi tega pridemo le do akontacije, na katero so delavci DSSS praviloma upravičeni le, če je ustvarjen načrtovani dohodek tozoda ob dodatnem pogoju, da so realizirani tudi programi dela.

Delavci DSSS imajo pravico tudi do določenega dela dohodka članic, ki je rezultat boljših poslovnih rezultatov, kot so bili načrtani. Ker so lahko ti poslovni rezultati drugačni od načrtovanih tudi zaradi zunanjih vzrokov, je pri ugotavljanju le-teh najugodnejša primerjava med doseženimi kazalci storilnosti, gospodarnosti in donosnosti članic, načrtovani kazalci in primerjave s podskupinami dejavnosti v istem obdobju. Problematični so ti zadnji, ker njihova objava praviloma silno kasni, zato bi bilo operativno najhitreje mogoče primerjati dosežene in načrtovane kazalce.

Naša svobodna menjava pa je v drugem delu, kjer gre za ovrednotenje programov, preveč poenostavljena, ker smo se, da bi se izognili evidencam o opravljenem delu za posamezno članico, veliko preveč naslanjali na merilo dohodka in celotni prihodek, in tako dejansko svobodna menjava dela z DSSS sozda temelji na ekonomski moči oziroma na ekonomski moči članic in ne na delu, ki ga DSSS opravi za to članico. Zato 58 odstotkov cene dela DSSS sozda odpade na štiri članice sozda. Menim, da si je potrebno tudi pri svobodni menjavi dela naliti čistega vina in stroške evidentirati tam, kjer nastajajo, ne pa da stvari radi poenostavimo in razpravljamo o potrebnosti oziroma nepotrebnosti delovnih skupnosti, namesto da bi se lotili racionalizacije in razporeditve delokrogov od tozodov prek delovnih organizacij do sozda.

Večkrat so sporne tudi nekatere postavke v načrtu materialnih stroškov, kot so najemnina in reklama in njuna parcialna delitev na članice po ekonomski moči (dohodek, celotni prihodek), ne pa po povzročitelju stroška, ki je v primeru najemnine in majhnega dela reklame DSSS sozda (pomeni, da gre to v ceno DSSS v celoti), pri večjem delu reklame pa so to posamezne članice.

Skupne osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodka, skupno porabo in skupne osnove za izdelavo razvida del in nalog so izhodišča, ki v okviru asociacije vse delavce postavljajo v enak izhodiščni položaj. Zato ne moremo pristajati na delno reševanje vprašanja nagrajevanja zunaj okvirov, ki so v teh skupnih osnovah dogovorjeni in tudi plan svobodne menjave ne more biti sredstvo za spremembo teh skupnih osnov.

I. Šmerc

Delovna skupina republiškega sindikalnega sveta na obisku v MPI

Najprej ustvariti in potlej deliti

V začetku julija so delovna organizacija Mlinsko predelovalne industrije obiskali delovna skupina republiškega sveta ZSS in predstavniki občinskega sindikalnega sveta Celje. S predstavniki družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in z vodilnimi delavci so se pogovarjali o dejavnosti sindikata, drugih družbenopolitičnih organizacij, o sedanjih gospodarskih razmerah, s poudarkom na uveljavljanju sklepov 10. seje republiškega sveta.

V delovni skupini so bili Brane Mišič, član republiškega sveta sindikatov, Marijan Remškar, strokovni delavec v republiškem svetu, Franci Vrtnjak, predsednik občinskega sindikalnega sveta in Mihajlo Zver, sekretar občinskega odbora agroživilstva. V MPI so prišli preučiti delovanje tamkajšnjega sindikata in problematiko v mlinarstvu in pekarnstvu.

V delovni organizaciji MPI so zaradi cenovnih nesorazmerij, visokih obrestnih mer za najete

krede, ki so nujno potrebni za financiranje zalog pšenice, prvo trimesečje zaključili z negativnim poslovnim rezultatom. Nič bolje se ni godilo drugim delovnim organizacijam mlinarstva in pekarnstva. Predstavniki delovne organizacije so zatrjili, da sta to glavna vzroka izgub in da so notranje rezerve za izboljšanje poslovnih kazalcev praktično že izrabili.

Rajko Čížek, predsednik konferenca sindikata tozod Pekarne in slaščičarne Celje, je poudaril, da peki že več kot deset let uveljavljajo sklepe, ki so jih letos sprejeli na 10. seji republiškega sveta. Imeli so najnižje cene kruha v republiku, peki pa najnižje plače v dejavnosti. Vse to je vplivalo na visoko fluktuacijo in na nezanimanje mladih za poklica peka in mlinarja.

Sindikati so dobro delali in je moral dobro delati, da ni prišlo v delovnih okoljih do negativnih pojavov. V razpravi so dejali, da se premalo čuti delovanje koordinacijskega odbora sindikata sozda in da tudi politična struktura celjske občine vse do zadnjih let ni imela posluha za probleme v dejavnosti.

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij so opozorili na delovne razmere, nočno delo, delo ob nedeljah in praznikih, nardurno delo, zastarelo tehnologijo. Vse to vpliva na visok odstotek invalidnosti in na dejstvo, da v zadnjih nekaj letih peki zapuščajo delovno organizacijo kot invalidski upokojeenci. Ker se nardurno delo ne šteje v pokojninsko osnovo, imajo nizke pokojnine. Zaradi tega sindikat delovne organizacije predlaga, da na republiškem svetu preučijo predlog za skrajšanje delovnega časa za peke.

Za izboljšanje sedanjega položaja, delovnih razmer bi v Celju potrebovali industrijsko pekarno, ki je med prednostnimi naložbami v sozdu. V delovni organizaciji zaradi nizke akumulativnosti ne morejo zagotoviti sredstev zanj in zato upravičeno pričakujejo pomoč širše družbene skupnosti.

Na pobudo sindikata delavci na zborih ne razpravljajo, kako deliti, ampak kako ustvariti.

V razpravi je Brane Mišič poudaril, da stabilizacije ne moremo graditi na nizkih osebnih dohodkih delavcev. Sindikat mora delovati v samoupravnih organih pa tudi v delegaciji za zbor združenega dela. Nesprijemljivo je, da lahko ponekod delavci dosežejo boljše osebne dohodka samo s prekinitvami dela. Zanimalo ga je, kako v delovni organizaciji nameravajo pokriti izgubo.

Glavni direktor je dejal, da sedanja politika cen za dejavnost ni rešitev, ampak se položaj še zaostruje. Proizvode bi morali podražiti za okoli 63 odstotkov, kar pa je za družbo nesprijemljivo. Dejstvo je, da s ceno kruha ne moremo reševati problemov. Treba bo najti ustrezno rešitev znotraj dejavnosti. V predsanacijskih programih so ugotovili, da so v delovni organizaciji izrabili že skoraj vse notranje rezerve in zato upravičeno pričakujejo pomoč družbene skupnosti, predvsem njen drugačen odnos do dejavnosti. Poudaril je, da je kljub zastareli tehnologiji, dotrajanosti osnovnih sredstev in v zadnjem času negativnim poslovnim rezultatom delovna organizacija dosegla pomembne uspehe. Produktivnost je med najvišjimi v dejavnosti v Jugoslaviji, preskrba trga poteka nemoteno.

Delavci v MPI upravičeno pričakujejo, da bodo o njihovih težavah spregovorili na republiškem sindikatu. Tako so tudi obljubili.

D. Oset

Delovna organizacija Potrošnik

Finančna disciplina na preizkušnji

Družbenopolitične organizacije v delovni organizaciji Potrošnik, posebej pa še strokovne službe in sindikat so se dejavno vključili v reševanje likvidnostnega položaja, ki je po sprejetju zakona o začasnem prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za izplačilo osebnih dohodkov, postala zelo preča.

Ker je likvidnost v celotnem sozdu zelo kritična, obstaja nevarnost, da katera od temeljnih organizacij ne poravnava zapadlih obveznosti pravočasno. To bi, po zakonu, pomenilo nepravilno ali pa nižje izplačilo osebnih dohodkov.

Zato so v vseh okoliščinah, od poslovne enote do vodstva, poskrbeli za pravočasno poravnavo obveznosti, kar je naloga predvsem poslovodij, vodstva tozodov in delovnih organizacij in delavcev, ki neposredno delajo v plačilnem prometu. V Potrošniku stalno primanjkuje okrog 200 milijonov likvidnih obratnih sredstev, ki jih sicer po visokih obrestnih merah zagotavlja interna banka, vendar so se vseeno odločili poostri disciplino v tozdi s tesnejšim sodelovanjem med delavci, ki blago nabavljajo, in računovodstvi, da ne bi prišlo do nezmožnosti plačila računov. Ker je mreža poslovnih enot silno široka in razporedena, je potrebno vsa dokumentacija, ki ima za posledico plačilo obveznosti (dospetja, obremenitve, pogodbe itd.), pravočasno dostavljati in likvidirati.

Ker bi posledice nespoštovanja določil omenjenega zakona občutili vsi delavci, morajo biti vsi s to problematiko dobro seznanjeni. Delavski sveti tozodov bodo zato sprejeli konkretne naloge, predvidene pa so tudi ostreje sankcije zoper neodgovorno ravnanje posameznikov.

Zakon o zagotavljanju trajnih obratnih sredstev

Sozd Merx v luči novega zakona

Strokovna služba interne banke sozda je pripravila okvirni prikaz trajnih obratnih sredstev s trajnimi in dolgoročnimi viri glede na stanje ob prelomu leta v primerjavi z enakim obdobjem lani.

Vrednost osnovnih sredstev v uporabi in pripravi je 31. decembra 1983 znašala 5 milijard 11 milijonov dinarjev, skupni viri za pokrivanje pa 5 milijard 821 milijonov dinarjev, od tega sredstva poslovnega sklada 4 milijarde 462 milijonov, združeni viri za osnovna sredstva 193 milijonov in krediti za investicije v osnovna sredstva milijardo 166 milijonov dinarjev. Presežek virov za pokrivanje dolgoročnih plasmajev in trajnih obratnih sredstev je znašal 810 milijonov.

Terjatve za dolgoročne plasmaje poslovnih sredstev (po metodologiji zakona) so bile 31. decembra milijardo 278 milijonov, poslovna sredstva zunaj uporabe, ki jih sestavljajo dvomisljive in sporne terjatve, nepokrita izguba in neuporabna osnovna sredstva, so znašale 36 milijonov dinarjev. Tako so »dolgoročni plasmaji po določilih zakona« 31. decembra 1983 znašali milijardo 314 milijonov dinarjev, kar je 504 milijone več kot je presežek virov po pokritju naložb osnovnih sredstev v uporabi in pripravi.

Trajna obratna sredstva, kamor štejeemo zaloge surovin, materiala, drobne inventarje, embalaže, nedokončane proizvodnje, polizdelkov, delov, končnih izdelkov in trgovskega blaga (skratka, zaloge vseh vrst) so 31. decembra 1983 znašale 3

milijarde 500 milijonov dinarjev. Za njihovo pokrivanje smo na ravni sozda v enakem obdobju imeli 260 milijonov dinarjev dolgoročnih virov in milijardo 4 milijone kratkoročnih kreditov z udeležbo primarne emisije, ki se po metodologiji zakona obravnavajo kot dolgoročni — kvalitetni vir.

Upošteva je primanjkljaj po pokrivanju dolgoročnih plasmajev in primanjkljaj po pokrivanju trajnih obratnih sredstev, izkazuje sozd 31. 12. 1983 skupni primanjkljaj trajnih in kratkoročnih virov za pokrivanje trajnih obratnih sredstev v višini 2 milijardi 740 milijonov dinarjev.

E. Šukelj

Izračun investicijske sposobnosti SOZD »Merx« Celje po določilih zakona o obratnih sredstvih po stanju 31. 12. 1983 v primerjavi z 31. 12. 1982

Zap. št.	Opis elementov	vrednosti v mio din		
		Stanje 31. 12. 82	Stanje 31. 12. 83	Indeks v % 83/84
1.	Osnovna sredstva v uporabi in pripravi	3.705	5.011	135
2.	Poslovni sklad	3.598	4.462	124
3.	Združeni viri	195	193	99
4.	Kredit	858	1.166	136
5.	SKUPAJ VIRI	4.651	5.821	125
6.	Presežek virov za pokrivanje obratnih sredstev	946	810	86
7.	Terjatve za dolgoročne plasmaje	983	1.278	130
8.	Poslovna sredstva izven uporabe	46	36	78
9.	SKUPAJ zap. št. 7 in 8	1.029	1.314	128
10.	Presežek iz zap. št. 6	946	810	86
11.	Dolgoročni viri za Obs	285	260	91
12.	Kredit z udeležbo — primarno emisijo	636	1.004	158
13.	SKUPAJ VIRI	1.867	2.074	111
14.	Trajna obr. sred. — R-3, R-6	2.783	3.500	126
15.	Druga obr. sred. — iz zap. št. 9	1.029	1.314	128
16.	Skupaj Obs (po zakonu)	3.812	4.814	126
17.	Primanjkljaj	1.945	2.740	141

Še o letošnjem gospodarskem načrtu

Prednostne naloge

Člani delavskega sveta sozda Merx so na svoji peti seji podrobno preučili tudi letošnji gospodarski načrt in znova poudarili nekatere prednostne naloge na posameznih gospodarskih področjih, dogovorili so se tudi za strategijo sozda kot celote. Programe gospodarske stabilizacije bodo morali nujno posodobiti, vnesti nove prvine za učinkovito odpravljanje nakopičenih slabosti, še zlasti tam, kjer se v poslovanju kažejo negativni rezultati.

V kmetijstvu in predelovalni industriji bo treba povečati napore za izpolnitev načrtov naložb za pridobivanje hrane, tako v družbenem kot v zasebnem sektorju, glavni poudarek pa velja izvoznim programom. Pospešiti velja načrtovane melioracije, odkupiti zemljišča in pospešiti obstoječo poljedeljsko pridelavo. Izkoristiti bo treba prednosti, ki jih v povezovanju proizvodnje, predelave in trgovine nudi sestavljena organizacija, dopolnjevati dogovorjene in organizirati nove reprodukcijske celote, vzpostaviti dohodkovne odnose in s sovlaganjem zagotoviti oskrbo z vsem, predvsem z deficitarnimi živili.

V blagovnem prometu naj bi blagovne pretoke med grosisti in maloprodajo ter proizvodnjo organizirali tako, da bi dosegali maksimalne finančne učinke ob najmanjšem lastnem vložnem delu. Nabavno plačilne pogoje bo treba oblikovati tako, da bi s čimveč neto plačil dosegli nižje menične obresti, hitreje obračali zaoge, omejili avansiranje in brezobzorno ali s preniknimi obrestmi financirano pripravo proizvodnje, zagotovili učinkovito kontrolo nad nabavami blaga, pri čemer mora imeti hitreje vzpostavljati dohodkovne odnose v blagovnem prometu znotraj sistema ter poiskati možne povezave zunaj njega.

V gostinstvu in turizmu naj bi s povežovanjem gostinskih in prenočitvenih zmogljivosti dosegli večji dohodek in višji devizni priliv. To bi najlažje dosegli z reorganizacijo gostinske dejavnosti v celjski in koroški regiji in z razvojnim programom zdravilišča na Dobrni, kjer imajo dovolj možnosti za dvig deviznega konvertibilnega priliva.

Nova članica sozda Merx — Prodajno servisna organizacija Avto Celje

Avto Celje včeraj

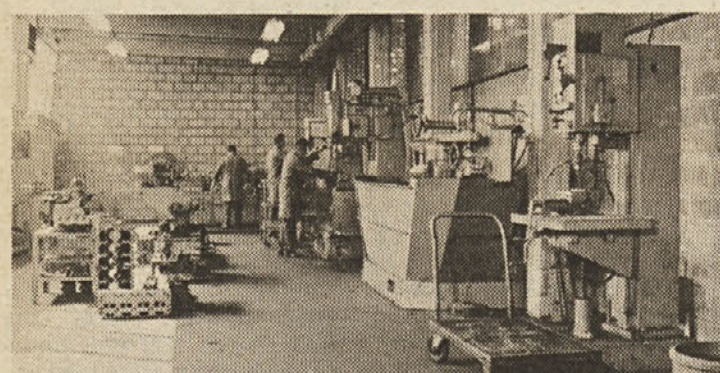
Zaradi tesnih prostorov so morali delavci do leta 1968 šestkrat delati kar pod milim nebom.

Dvorana za tehnične preglede

Objekti za vzdrževanje osebnih in tovornih vozil Ipvčeva 21

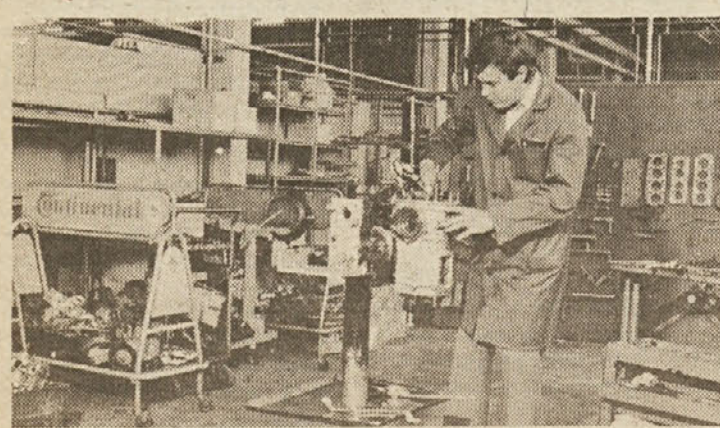
Strojno-brusilni oddelek po posodobitvi

Nova prodajalna na Ipvčevi 21

Prodajalna v Sentjurju pri Celju

Adolf Biderman, uspešen na tekmovanjih avtomobilske stroke.

Delovna organizacija Avtoobnova Celje je bila ustanovljena 23. junija 1948 z odlokom ministrstva za promet pri vladi Ljudske republike Slovenije kot podjetje za generalna, srednja in tekoča popravila avtomobilov.

Delovne prostore so dobili v nekdanjem mlinu na Spodnji Hudinji pri Celju. Po njihovi preureditvi v glavnem z udarniškim delom, so začeli delati prvi člani kolektiva, 32 jih je bilo skupaj s 4 učenci. Površina zemljišča je znašala 2800 kvadratnih metrov, od tega 1800 kvadratnih metrov skupnih delavniških površin. Vrednost osnovnih sredstev je bila 710 tisočakov, celotni prihodek 160 tisoč dinarjev ali 5.710 dinarjev na zaposlenega.

Zaradi prostorske utesnjenosti se je leta 1954 delovna organizacija preselila v prenovljene prostore — nekdanje sodarne v Medlogu pri Celju. Tu so skladno z rasto potrebe dozidavali delavniške prostore, zaradi pomanjkanja denarja pa so marsikaj postorili z uradniškim delom.

Lokacija v Medlogu, ki je merila 1800 kvadratnih metrov, je omogočala stalno prilagajanje rastočim potrebam. Leta 1960 je delalo sto zaposlenih in 23 učencev, ki so dosegli realizacijo 1,7 milijona dinarjev ali 17 tisoč dinarjev na zaposlenega.

Konec 60. let je postala najmočnejša avtoremontna delovna organizacija v celjski občini ter kot nosilec povezovanja avtoremontne dejavnosti v občini v naslednjih treh letih vključila vse obstoječe javne avtomobilske delavnice družbenega sektorja.

Cilje in temelje dejavnosti so določili ob njeni ustanovitvi leta 1948. Razvoj cestnega prometa v naši državi je presegel vsa pričakovanja iz preteklih let.

Vzdrževanje pisanega voznega parka

Z rasto potreb po vozilih in njihovega uvoza iz različnih držav so se skokovito večali tudi problemi vzdrževanja tako pisanega voznega parka. Zaradi nejasnih razvojnih konceptov domače avtomobilske industrije se je do leta 1960 neučinkovito reševalo tudi vprašanje avtoremonta oziroma podjetij za vzdrževanje vozil. Samostojen in neuskladen razvoj je povzročil na posameznih področjih podvajanje sredstev proizvajalcev pri remontnih podjetjih ter formiranje lastnih remontnih obratov pri gospodarskih organizacijah drugih dejavnosti.

Rast domače industrije ter stara praksa proizvajalcev drugod po svetu, da prvi proizvod proda trgovcu, drugega pa dober servis, je povzročila v naši avtomobilski industriji določen preobrat.

Proizvajalci so začeli postopoma sodelovati s servisno remontnimi in trgovskimi podjetji. Tako leta 1952 s tovarno TAM in leta 1958 s tovarno ZCZ. Za rešitev tehničnih in ekonomskih problemov, ki so se pojavljali pri enih in drugih, so se v delovni organizaciji organizirali tako, da bi jima omogočili čimvečjo stopnjo ekonomičnosti in rentabilnosti.

Leta 1965 so izdelali dolgoročni razvojni program do leta 1985. Razvojni politiki so podčrtali dolgoročne cilje poslovanja, kot so željeni položaj in ugled delovne organizacije na tržišču, rast dejavnosti, velikost delovne organizacije, finančna moč, tehnična raven ter izboljšanje splošnih in delovnih razmer. Odločili so se za etapni razvoj in

leta 1966 začeli z izgradnjo 1. faze servisno-remontnih zmogljivosti ob Ipvčevi ulici za osebna vozila ter jo zaključili leta 1968. Leta 1970 je bil zgrajen objekt za tehnične preglede motornih vozil.

Velike naložbe

Delovna organizacija je leta 1970 zaposlovala 211 delavcev in 144 učencev ter dosegla realizacijo 77 milijonov dinarjev ali 370 tisoč na zaposlenega. Razpolagala je že z 52.000 kvadratnimi metri zemljišče ter z 8.765.940 dinarji osnovnih sredstev.

Sledile so pomembne naložbe. Leta 1971 so zgradili prodajalno v Velenju, leta 1974, 2. fazo servisno-remontnih in prodajnih kapacitet na Ipvčevi ulici za komercialna vozila.

Iz podatkov o fizičnem obsegu ter finančni realizaciji poslovanja je točno vidna prelomnica, ko je delovna organizacija vključila v poslovni proces tudi trgovsko dejavnost. Delovne enote vključujejo servisno in trgovsko dejavnost v celoti. Na ta način so dosegli komplementarnost, ki je omogočila napredek ene in druge dejavnosti glede na matične tovarne. To je dalo možnost dolgoletnega sodelovanja z našimi največjimi proizvajalci motornih vozil, s tovarnami TAM in ZCS.

V delovni organizaciji so spremljali napredek panoge in zaposnjevali vrzeli, ki so nastajale. Tako so leta 1974 preuredili stare delavniške prostore v Medlogu, jih usposobili za centralno skladišče in v njih opremili oddelek za gume za tovorna vozila ter za izdelavo in popravilo karoserij.

Leta 1975 so usmerili vsa svoja prizadevanja, da bi na podlagi izhodišče srednjeročnega plana 1976-1980 obdelali vse kazalce in ustvarili možnosti za njegovo izpolnitev. Za to obdobje so v skladu z osnovnimi cilji vzeli za vsebinsko izhodišče akumuliranje sredstev, smotno porabo sredstev za nadaljnjo rast delovne organizacije, ter konkretizirali opremljanje in posodobitve že dokončanih prve in druge faze, zbiranje sredstev za začetek 3. faze razvoja delovne organizacije in sicer z izgradnjo strojno brusilnega aneksa, s širitvijo tehničnih pregledov in s postavitvijo nove trgovine ob prestavljeni Ipvčevi ulici. Zavzemali so se za specializacijo in razvijanje samoupravnega in samoupravnega načrtovanja ter dogovarjanja v duhu zakona o združenem delu.

Analize so vedno usmerili na ključne podstrukture oziroma na ključna področja poslovnih struktur, pri katerih so nenehno ocenjevali razpoložljivost in izkoriščeni potencial, vhodne in izhodne elemente delovnega procesa, rezultate poslovanja in glavne dejavnike, ki so prinašali te rezultate, uveljavljanje zakona o združenem delu ter delitev dohodka, od katerega je odvisen materialni in družbeni razvoj.

Skladno s prejšnjimi nalogami in cilji srednjeročnega plana jim je uspelo izpolniti večino sprejetih nalog in ciljev. Leta 1976 so odprli novo prodajalno v Radečah, organizirali oddelek za odkup in prodajo rabljenih avtomobilov in uvedli novost za povečanje dotoka vozil v servise — kreditiranje uslug. Leta 1977 so odprli novo avtomobilsko

pralnico, začeli posodobljati servisno remontno opremo, preuredili kurilnice in obnovili jedilnico ter prešli na avtomatsko obdelavo podatkov. Tako so v prvih treh letih srednjeročnega plana investirali v osnovna sredstva, vzdrževanje in orodja skupaj 10.299.441,87 dinarja. Leta 1980 so dokončno posodobili servisno remontno opremo in začeli vlagati v strojni brusilni oddelek, tehnične preglede in novo trgovino ob Ipvčevi ulici, v vrednosti okrog 8 milijonov dinarjev.

Dobro opremljena prodajno-servisna organizacija

Na začetni dolgoročni plan 1965 — 1985 niso gledali kot na statistični akt, temveč so ga stalno spremljali in prilagajali potrebam, da bi bile končne odločitve čim bližje začetku akcije.

Vselej so se zavedali, da za učinkovito delo potrebujejo delovne pripomočke, znanje, motivacijo in dober kader.

S takšnim odnosom do planskih nalog jim je uspelo izpolniti srednjeročni plan 1976—1980 in doseči svoj osnovni cilj — postali so ena najsodobnejših in dobro opremljenih prodajno servisnih organizacij avtomobilske stroke v Sloveniji ter nosilci razvoja te dejavnosti v celjski regiji.

Izpolnili so vse naloge. To dokazuje skokovito rast osnovnih razvojnih elementov: število zaposlenih 362, celotni prihodek 795.288.459 dinarjev, dohodek 91.143.241 dinarjev, vrednost osnovnih sredstev 85.532.655 dinarjev in pokrite prodajne servise površine 14.632 kvadratnih metrov.

Leta 1980 so izdelali temeljito analizo preteklega razvoja podloga za smernice za naslednji srednjeročni načrt 1981 do 1985 in tudi za dolgoročnejsje razvojne možnosti do leta 2000.

Pri tem so upoštevali vse znane prvine za dolgoročno ekonomsko-prostorsko analizo, kot so sestava prebivalcev občin s predvidenimi porasti ob upoštevanju trenda migracij, razpoložljivi osebni dohodki kot osnovna komponenta kupne moči prebivalstva, prostorske kvote standarda kot kazalca privlačne moči urbanih središč, koncentriranost specializirane trgovske mreže z motornimi vozili in rezervnimi deli na drobno, pri čemer Celje z 12,9 odstotka od skupnega prometa v Sloveniji zaseda drugo mesto, število registriranih osebnih avtomobilov in delež avtomobilov Zastava in IMV, struktura voznega parka gospodarskih vozil, narodni dohodek in razvoj ekonomske socialne strukture prebivalstva, oceno povečanja števila motornih vozil in njihove vrste do leta 2000 po metodi trenda z upoštevanjem razvojnih napovedi avtomobilske industrije in omejitvev, tržni delež delovne organizacije z upoštevanjem nalog za zadržanje ter povečevanje tržnega deleža.

Iz primerjave obstoječih potreb tržišča in poslovnega uspeha je razviden tržni delež oziroma razvojna stopnja delovne organizacije pri pokrivanju potreb do leta 1980.

V letu 1980 je delovna organizacija odsegla naslednje tržne deleže:

vzdrževanje osebnih avtomobilov Zastava	43,2 %
vzdrževanje tovornih vozil TAM, Zastava, FAP — Mercedes, IMV	7,5 %
prodaja avtomobilov	36,9 %
prodaja nadomestnih delov	37,0 %

V servisni dejavnosti je normalno, da znaša obseg storitev na osebnih avtomobilih zaradi vpliva konkurence (druge servisne delavnice družbenega in zasebnega sektorja, popoldanska obrt in šušmarjenje) 30 odstotkov potreb, pri tovornih avtomobilih pa zaradi lastnega vzdrževanja v delovnih organizacijah (manjša ali manj zahtevna vzdrževalna dela, dnevna nega vozil) 50 odstotkov.

Pravilna razvojna politika

Iz primerjave obstoječih potreb tržišča in tržnega deleža delovne organizacije izhaja, da je delovna organizacija v obdobju 1965 do 1985 vodila pravilno razvojno politiko, pri čemer je značilno, da se je v servisni dejavnosti tržni delež povečal in da v trgovinski dejavnosti na drobno v tržnem deležu zaostaja, saj bi bilo normalno pričakovati, da pokriva matična delovna organizacija okoli 50 odstotkov tržišča.

Takšno stanje izhaja iz razvojne potrebe delovne organizacije v preteklem obdobju, zaradi prednostnih naložb v servisni dejavnosti.

Temeljni cilj razvoja delovne organizacije v novem srednjeročnem obdobju 1981 — 1985 so usklajeni s cilji in usmeritvami, sprejetimi z družbenim planom naše družbenopolitične skupnosti in resolucijo ekonomskega razvoja za obdobje 1981—1985. Pogoji in možnosti pa so specifični predvsem zaradi zaostrenih gospodarskih razmer in v nadaljevanju odločne usmeritve izvajanja politike ekonomske stabilizacije.

V tem srednjeročnem obdobju so sklenili obnoviti in dopolniti obstoječa sredstva za delo, da bi jih bolje izkoristili in dosegali višjo produktivnost, intenzivno razvijali maloprodajne dejavnosti v širši celjski regiji, pripravili dokumentacijo za nadaljnji razvoj prodajno servisnih kapacitet na kompleksu Ipvčeva 21 in vlagali v obratna sredstva.

Tako so v letu 1981 odprli novo trgovino v Žalcu ter obnovili opremo v poslovalnicah v Titovem Velenju, v Radečah in Celju. Leta 1982 so odprli novo trgovino v Sentjurju pri Celju ter s strokovno in finančno pomočjo pomagali REK, delovno organizacijo APS Titovo Velenje za delovanje servisa Zastava. V tem letu so tudi delno posodobili servisno opremo ter odprta skladišča z nadstrešnicami v Ipvčevi in v Medlogu. V letu 1983 so nadaljevali z modernizacijo servisne opreme, uredili centralno skladišče v Medlogu in v tem letu praktično zaključili predvidene naložbe za tekoči srednjeročni plan.

Iz podatkov je razvidno, da je delovna organizacija lani izpolnila globalni investicijski program in program posodobitve prodajno servisnih zmogljivosti. Zdaj si prizadevajo predvsem za izboljšanje likvidnosti in za naložbe v obratna sredstva.

Avto Celje danes

Od 1. julija 1984 deluje Avto Celje kot dvajseta enakopravna članica sozda Merx. Sedež delovne organizacije je Celje, Ljubljanska 11. Dejavnost opravljajo v Celju, Ljubljanska 11, Ipavčeva 21 in v Medlogu 16, zunaj Celja pa v Zalcu, Titovem Velenju, v Sentjurju pri Celju in v Radečah.

Predmet poslovanja delovne organizacije je vzdrževanje in popravilo motornih in priklopnih vozil, izdelava, predelava in vzdrževanje opreme na vozilih, trgovanje na debelo in drobno z motornimi vozili, kmetijsko mehanizacijo ter njihovimi nadomestnimi deli in potrebščinami, tehnični pregledi motornih in priklopnih vozil ter usluge za registracijo, nakup in prodaja rabljenih in karamboliranih motornih in priklopnih vozil in delov ter športne potrebščine.

Razen tradicionalnih programov, ki jih delovna organizacija zastopa (Zastava, TAM, AP — Mercedes, IMV), so v letošnjem letu kot dodatni program vklju-

močno delovne organizacije Kontrola meril.

Leta 1977 so notranjo organizacijo prilagodili spremenjeni poslovni ureditvi delovne organizacije, povezane v kompleksne celote glede na proizvodni program, tako da knjigovodsko predstavljajo stroškovna mesta oziroma osnovo za planiranje in ugotavljanje uspešnosti ter nagrajevanje po delu, s čimer so dosegli možnost uspešnega upravljanja delovne organizacije kot celote kot tudi vseh njenih delov.

Skrb za strokovno izobraževanje

Spoznanje, da brez kadrov in urejenih odnosov v razvojnih programih ni moč uspešno dosežati zahtevanih učinkov, je že vrsto let v ospredju razprav v samoupravnih organih. Razvojna kadrovska politika, ki je v svojem jedru usmerjena k strokovnemu izobraževanju, ima svoj začetek že v letu 1954. Tu ne gre le za razvoj osnovnih proizvodnih ka-

S takšnimi tehnološkimi in kadrovskimi zmogljivostmi si je delovna organizacija tudi za leto 1984 postavila dokaj visok plan, ki ga že uspešno izpolnjuje.

Združevanje dela in sredstev

Tako je delovna organizacija za leto 1984 načrtovala milijardo 600 milijonov dinarjev celotnega prihodka, 18 milijonov 550 tisoč dinarjev amortizacije, 225 milijonov dinarjev dohodka, sredstva rezerv 5 milijonov 625 tisoč dinarjev in 5 milijonov dinarjev čistega dohodka za sredstva razširjene reprodukcije.

Ob takem dinamičnem razvoju delovne organizacije do vključno z letom 1983 ter ob poravnavanju vseh zakonskih in samoupravno dogovorjenih obveznosti v vseh 35-letih obstoja delovna organizacija resnično ni mogla doseči zadovoljivega obsega lastnih obratnih sredstev, saj so vsakoletne nadpovprečne obveznosti in podražitve stalno povzročale dodatne potrebe po obratnih sredstvih.

Iz podatkov poslovanja delovne organizacije se da ugotoviti, da so v zadnjih petih letih sredstva delovne organizacije zaostajala, naraščal pa je delež drugih udeležencev, kar nasprotuje prizadevanjem resolucije o družbenem gospodarskem razvoju Slovenije, konkretno za drobno gospodarstvo, kamor prištevamo tudi to delovno organizacijo.

Skladno s sprejetim programom ekonomske stabilizacije in v skladu z razvojnim programom so pravočasno začeli analizirati mesto in vlogo svoje dejavnosti, s tem pa tudi vlogo delovne organizacije v dolgoročnem programu gospodarske stabilizacije.

V številnih resolucijah, stabilizacijskih programih, znanih in še nedorečenih ekonomskih ukrepih je ugotovitev, da je edina možnost, za doseganje lastnih in družbenih razvojnih ciljev ter za premagovanje težav tekoče poslovne politike v združevanju dela in sredstev. To pa zato, ker medsebojno nepovezani gospodarski subjekti v tem gospodarskem položaju v državi ne morejo več računati na večjo družbeno podporo, če bi zašli v težave.

Povezovanje organizacij združenega dela na osnovi združevanja dela in sredstev bo v prihodnje treba razumeti kot najuspešnejši način gospodarjenja. Učinkovita delitev dela na temelju skupnih programov postaja torej ne samo aktualen, temveč tudi trajen motiv in naloga upravljalcev z družbenimi sredstvi.

V sedanjih gospodarskih razmerah postaja gospodarska stabilizacija prevladujoča ekonomska orientacija naše družbe, zato lahko ugotovimo, da ob sicer re-

lativno visoki opremljenosti s sredstvi za delo ne dosegajo ustreznih gospodarskih učinkov, razlog pa je v nepovezanosti združenega dela.

V sozdu Merx

Na osnovi teh ugotovitev in želje za boljši jutrišnji dan so v delovni organizaciji skrbno preučili vsako doseganje napovedano ali predlagano poslovno sodelovanje in povezovanje ter nekatere predloge tudi uresničili.

Z enako pozornostjo so se lotili tudi sodelovanja oziroma samoupravnega povezovanja delovne organizacije s sozdom Merx Celje. Prvega julija tega leta so postali dvajseta enakopravna članica sozda.

S tako opredelitvijo delovna organizacija stopa v novo obdobje sodelovanja v velikem sistemu, pri čemer kolektiv z gotovostjo pričakuje uresničevanje osnovnih motivov povezovanja ter razvojnih nalog v novem srednjeročnem obdobju 1986 do 1990.

Glede na značaj in vlogo pri proizvodnji motornih vozil (Zastava, TAM, FAP-Mercedes) določajo prodajno servisno organizacijo Avto Celje kot nosilca programa avtomobilske dejavnosti, zavzemajo se za učinkovitejšo gospodarjenje s prodajno servisnimi zmogljivostmi PSO Avto Celje, kar bi lahko dosegli s kompletnim vzdrževanjem avtomobilskega parka vseh delovnih organizacij sozda Merx, s srednjimi in generalnimi popravili vozil ter poškodovanih vozil ob uveljavljanju zamenjalnega sistema sklopov, ki ga Avto Celje že vrsto let uspešno opravlja, s kompletnim vzdrževanjem sredstev notranjega transporta z motorji na notranje izgorevanje, kompletno oskrbo priročnih delavnic za tekoče vzdrževanje vozil z nadomestnimi deli in gumami. Pri tem bo seveda treba spremljati finančne kazalce za redno poslovanje, finančna sredstva delovne organizacije Avto Celje za redno poslovanje ob upoštevanju pogojev, da spadajo med drobno gospodarstvo, in spremljati začrtani in verificirani razvojni program delovne organizacije Avto Celje za srednjeročno obdobje 1986 do 1990. To pa pomeni izgradnjo 4. faze na Ipavčevi 21, širitev servisno remontnih zmogljivosti za tovorna vozila in postavitve novega servisa za osebna vozila.

Nikoli ni manjkal

Ne boste verjeli, vendar je res. Samuele Stebb iz Los Angelesa v Kaliforniji že 57 let dela v neki galanterijski prodajalni in doslej nikoli ni manjkal v službi, čeprav je danes star 87 let.

Komunisti v Avto Celje

V ospredju gospodarska ustalitev

Osnovna organizacija zveze komunistov, v kateri je 41 delavcev, tudi večina vodilnih, deluje že vrsto let. Vsako leto oblikujejo svoj akcijski program, po katerem opravljajo politično delo v svoji delovni organizaciji. Člani zveze komunistov v Avto Celje delajo na raznih področjih, v samoupravnih organih, v osnovni organizaciji sindikata, v osnovni organizaciji mladine, v občinski konferenci ZK, v SZDL pa tudi v raznih kulturnih in športnih društvih ali sekcijah v delovni organizaciji in zunaj nje.

Akcijski program osnovne organizacije ZK sloni na akcijah in nalogah občinske konference ZK Celje kakor tudi na dogovorjenih nalogah za izpolnjevanje planskih odločitev. Izpolnjevanje programa spremlja sekretariat osnovne organizacije.

Nekateri člani so za svojo prizadevnost in uspešnost dobili priznanja tako v občinskem merilu (priznanja na področju SLO in družbene samozagrade, civilne zaščite, sindikalnem delu) kot tudi v delovni organizaciji.

V zadnjem času so komunisti posebno pozornost namenili reševanju stabilizacijskih nalog v delovni organizaciji, naporom za doseganje plana in skrbi za socialno varnost delavcev, posebno tistih z najnižjimi osebnimi dohodki.

Poudariti je treba, da se člani osnovne organizacije dejavno vključujejo v delo po krajevnih skupnostih.

Med najpomembnejše naloge komunistov v prihodnjih mesecih spada razprava o sklepih 13. seje CK ZKJ, napor za stabilizacijska prizadevanja, doseganje gospodarskega načrta, skrb za zmanjševanje poslovnih stroškov, vključevanje v delo delegatskega sistema in reševanje tekoče problematike.

S. Leskovšek

V sindikalnih vrstah

Stalno izobraževanje

Osnovna organizacija sindikata ima v delovni organizaciji obilo nalog pri gospodarjenju, planiranju, samoupravljanju, SLO in družbeni samozagradi, pri organiziranju rekreacije in oddiha, športnih prireditev in kulturnih dogodkov ter ima pomembno vlogo pri usmerjanju stanovanjske politike. Gospodarjenje, dvig produktivnosti, zniževanje stroškov, boljše izkoriščanje delovnega časa, ocenjevanje rezultatov poslovanja, dograjevanje sistema nagrajevanja je le nekaj odgovornih nalog, ki so jih člani sindikalne osnovne organizacije imeli stalno pred očmi.

Nič manjše niso njihove dolžnosti pri uveljavljanju določil zakona o združenem delu, pripravi volitev in izboranju primerljivih ljudi za delegatska mesta. Vodje delegacij so se udeležili šolanja za funkcionarje delegatskega sistema. Udeleževali so se vseh vrst seminarjev, ki niso preveč posegali v nemoten potek delovnega procesa. Sproti so preverjali obrambne načrte, uspešno opravili vse akcije NNNP imeli pa so tudi samostojne poskuse, ko so preverjali svojo pripravljenost in jih opravili tako uspešno, da so jim priznanje izrekli tudi v občini.

Imajo več sekcij za rekreacijo, šport in oddih. Najbolj množična med njimi je planinska, ob tem pa so aktivne še kegljaška, smučarska, strelska, nogometna in šahovska sekcija. Rezultati, ki jih člani posameznih sekcij dosegajo na tekmovanjih, so dobri.

Nasploh je delo sindikalne organizacije uspešno, kar konec koncev lahko sodimo tudi po številnih občinskih priznanjih. Prejeli so štiri srebrne znake in plakete ter priznanje občinske organizacije sindikata.

Z. Šošterič

Več kot sto mladincev

Med delavci delovne organizacije Avto Celje je približno četrtnina mladih, ki svoje interese uveljavljajo v osnovni organizaciji zveze socialistične mladine. Zastavljen akcijski program dosledno in uspešno izpolnjujejo.

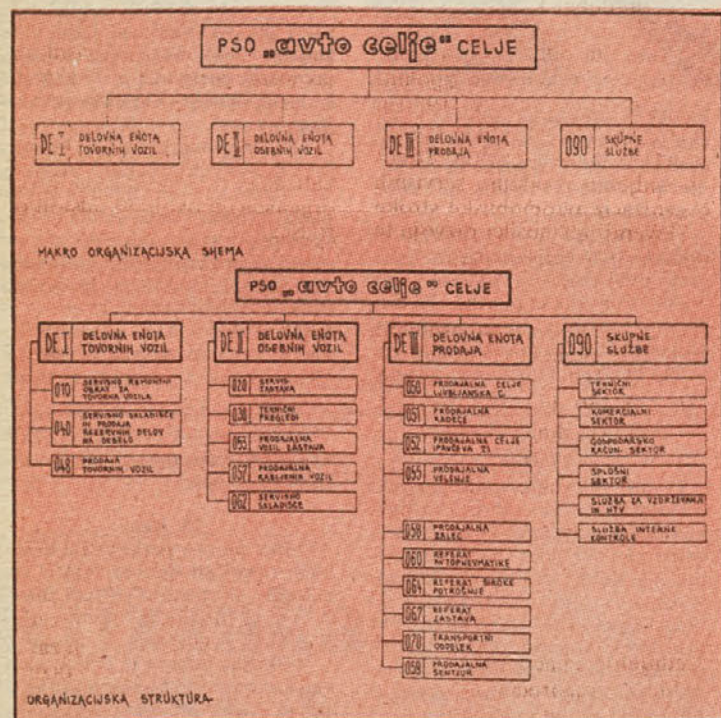
Letos so že pripravili kviz Tito-revolucija-mir, na katerem so mladinci pokazali precej znanja in moralno socialistično zavest, za kar jih je osnovna organizacija ob dnevu mladosti posebej nagradila. Letos so se trije mladinci udeležili tudi politične šole, ki jo je pripravila občinska konferenca celjske mladine.

Svojo ekipo so zbrali za tekmovanje v pesmi, besedi in spretnosti v krajevni skupnosti Pod gradom, sodelovali so na športnih spretnostnih igrah v dvorani Golovec, pripravili turistično vožnjo na Šmartinsko jezero, vseskozi pripravljajo kulturne sporede na proslavah in ne manjkalo pri vseh sekcijah sindikata. Njihov glas se sliši v delegacijah interesnih skupnosti in v drugih organih upravljanja.

Glede na sestavo delovne organizacije, in na to, da so mladi večine vozači, je njihovo delo dobro. Več pa bi morali razpravljati o zaposlovanju, štipendiranju, stanovanjski politiki. Bolj pa bi se morali zavzemati za povezovanje z mladimi zunaj delovne organizacije, za idejnopolitično izobraževanje in druge oblike izobraževanja, za usklajeno sodelovanje z aktivom mladih komunistov v delovni organizaciji, ne nazadnje pa tudi za širše vključevanje mladih v lokalne, republiške in zvezne delovne akcije. Zdaj sta dva njihova člana na zvezni mladinski delovni akciji Džerdap 84.

Prizadevali si bodo, da bi z delovanjem na vseh področjih pritegnili mlade in dosegli, da bo osnovna organizacija mladine enakovredna drugim družbenopolitičnim organizacijam v delovni organizaciji in zunaj nje.

Z. Šošterič

čili tudi vzdrževanje proizvodov Industrije transportnih in hidravličnih strojev Indos Ljubljana, a to so dizel, elektro in bencinsko plinski viličarji. V programu, ki ga zastopa delovna organizacija, ter proizvajalci akumulatorjev, med katerimi ima največji delež Trebča iz Titove Mitrovice.

V letošnjem letu so vključili v svoj program še vzdrževanje in obvezne preglede tahografov; to na predlog in s strokovno po-

drov — povprečno 65 študentov — temveč tudi srednjih, višjih in visoko strokovno usposobljenih delavcev. Temu v delovni organizaciji posvečajo največjo skrb, saj je pravilo, da se dopolnilnega in strokovnega izobraževanja pri proizvajalcih motornih vozil udeležujejo načeloma skoraj vsi zaposleni v proizvodnji.

Po izobrazbeni strukturi dosega v delovni organizaciji zadovoljivo raven.

stopnja izobrazbe	število delavcev
visoka šola	5
višja šola	2
srednja šola, VK delavci	72
poklicne srednje šole	289
PK	15
NK	8
SKUPAJ	391

Sprejemamo naročila za vse vrste osebnih avtomobilov iz programa ZASTAVA.

Posebne ugodnosti:

- zagotovljene cene za vplačila do 31. 8. 1984
- kratki dobavni roki
- takojšnja dobava nekaterih modelov

Informacije po telefonu 22-180.
Priporoča se »AVTO CELJE« Celje.

